

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ
2018 ΕΩΣ 2021
ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 330KW ΕΝΤΟΣ
ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΡΧ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΙΙΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΦΙΝΟΥ ΤΗΣ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ»**

1. Εισαγωγή

Η Έκθεση Πληροφοριών για το Προτεινόμενο Έργο (ΠΕ) υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή του Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως με Αρ. Φακ. ΛΑΡ/00035/2022 και ημερομηνία 17.02.2022, για αξιολόγηση.

Η Περιβαλλοντική Αρχή έκρινε αναγκαία τη διαβούλευση με αρμόδια τμήματα, λόγω εξειδικευμένων γνώσεων τους για το συγκεκριμένο έργο ή τις δυνητικές του επιπτώσεις στο περιβάλλον. Για το Έργο λήφθηκαν απόψεις από το Τμήμα Δασών, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας.

Κατά την επιτόπια επίσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις 28.09.2022 διαπιστώθηκε ότι το τεμάχιο ανάπτυξης του ΠΕ είχε ήδη εκχερσωθεί και οι μεταλλικές βάσεις στήριξης των πλασιών είχαν ήδη τοποθετηθεί. Επισυνάπτεται σχετικό φωτογραφικό υλικό.

Στις 17.10.2022 ο Διευθυντής του Τμήματος Περιβάλλοντος με σχετική επιστολή του προς το Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως ανέφερε ότι το Τμήμα Περιβάλλοντος δεν προβαίνει σε διαδικασίες αξιολόγησης έργων τα οποία είναι σε προχωρημένο στάδιο κατασκευής ή και έχουν ολοκληρωθεί, χωρίς να εφαρμόζονται καταρχήν οι πρόνοιες του περί πολεοδομίας και χωροταξίας νόμου και των περί οδών και οικοδομών νόμου για παράνομες κατασκευές και να παίρνονται τα ανάλογα μέτρα με βάση τις πρόνοιες των εν λόγω νομοθεσιών, τη σχετική Γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα καθώς και τη σχετική Νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον για έργα υπό μερική ή ολική υλοποίηση.

Στις 01.11.2022 ο Διευθυντής Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως με σχετική επιστολή του προς τον πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής Τηλεπικοινωνιών

Κύπρου τους καλεί να τερματίσουν άμεσα τις οποιοσδήποτε επιτόπου εργασίες ανέγερσης του προτεινόμενου έργου και να προβούν στις ενέργειες που απαιτούνται, σε συνεννόηση με το Τμήμα Περιβάλλοντος ώστε να μπορέσει η Περιβαλλοντική Αρχή να αξιολογήσει την προτεινόμενη ανάπτυξη και να ετοιμάσει την Αιτιολογημένη Διαπίστωση που απαιτείται για την πολεοδομική αδειοδότηση του προτεινόμενου έργου.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ.17.11.2022 ζητά από τον κύριο του έργου να καταθέσει:

1. Λεπτομερή αναφορά στις παράνομες εργασίες που έγιναν και το χρονικό πλαίσιο διεξαγωγής τους (με τη χρήση δορυφορικών φωτογραφιών) σε σχέση με την αίτηση για πολεοδομική άδεια.
2. Περιγραφή των παράνομων έργων που έχουν γίνει (π.χ. ισοπέδωση τεμαχίου, αφαίρεση βλάστησης, περίφραξη κλπ.) και πως έτυχαν χειρισμού οι περιβαλλοντικοί παράμετροι (π.χ. μπάζα, αποκοπή και απομάκρυνση χλωρίδας κλπ.).
3. Με βάση τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά του τεμαχίου πριν από τις επεμβάσεις που έγιναν και την κατάσταση ως είχε, να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον (έδαφος, χλωρίδα, πανίδα, νερά κλπ.) από τις εν λόγω παράνομες δραστηριότητες.
4. Σε σχέση με το αιτούμενο έργο, να αναφερθεί το ποσοστό του έργου που έχει γίνει και τι παραμένει να γίνει (σε ποσοστό και σε έργα).

Σε ότι αφορά τα πιο πάνω ερωτήματα της Περιβαλλοντικής Αρχής ο κύριος του έργου με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερ.20.12.2022 απέστειλε σχετικές φωτογραφίες οι οποίες ζητήθηκαν σε σχέση με τη γενική καθαριότητα της περιοχής ανάπτυξης, την προετοιμασία και τοποθέτηση των αλουμιένιων βάσεων τοποθέτησης των Φ/Β πλαισίων καθώς και την περίφραξη του χώρου σημειώνοντας παράλληλα ότι τα εν λόγω έργα αρχίσαν στις 02.05.2022 και έγινε παύση στις 25.05.2022.

Σε σχέση με το ερώτημα 2 στο οποίο αναφέρθηκε ότι υπήρξε αφαίρεση άγριας παρασιτικής βλάστησης και μιας ξερής χαρουπιάς σημειώνεται ότι σύμφωνα με την Ε/Π θα αποκόπτονταν 4-5 πεύκα και θα γινόταν αφαίρεση αγρωστώδους βλάστησης.

Σε ότι αφορά το ερώτημα 3, ο κύριος του έργου αναφέρει ότι υπήρξαν μικρής κλίμακας περιβαλλοντικές επιπτώσεις οι οποίες δεν έχουν επιφέρει ουσιαστική μόνιμη επίπτωση στο περιβάλλον παραπέμποντας στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που περιλαμβάνονται στη σχετική Έκθεση Πληροφοριών που υποβλήθηκε στο Τμήμα Περιβάλλοντος.

Τέλος σημειώνεται ότι εκκρεμεί η ηλεκτρολογική συναρμολόγηση του έργου (καλωδιώσεις και σύνδεση του στο δίκτυο) καθώς και η τοποθέτηση των Φ/Β πλαισίων επί των βάσεων.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ) θα κατασκευαστεί στο τεμάχιο 113, Φ/Σχ.49/31 όπου βρίσκεται ο Δορυφορικός/Τηλεπικοινωνιακός Σταθμός Μακάριος ΙΙΙ στην κοινότητα Κοφίνου το οποίο εμπίπτει σε ζώνη προστασίας Ζ1 (61%) και Ζ3 (39%). Η περιοχή μελέτης είναι ημιορεινή με υψόμετρο περίπου 225 μέτρα και χρησιμοποιείται για γεωργικούς και μικτούς γεωργικούς και κτηνοτροφικούς σκοπούς. Απέχει περίπου 3,9χλμ από την κοινότητα Κοφίνου και περίπου 6,5χλμ

από την κοινότητα Αγγλισίδων και η πρόσβαση σε αυτό θα πραγματοποιείται μέσω του υφιστάμενου εγγεγραμμένου δρόμου που εξυπηρετεί τον δορυφορικό σταθμό.

Το τεμάχιο ανάπτυξης του ΠΕ εφάπτεται στα δυτικά, βόρεια και ανατολικά με το Κρατικό Δάσος «Κακορασιά». Σε απόσταση 730μ. δυτικά βρίσκεται η προστατευόμενη περιοχή NATURA 2000 «Ποταμός Πεντάσχοινος CY6000008» και σε απόσταση 1χλμ ανατολικά η προστατευόμενη περιοχή NATURA 2000 «Δάσος Σταυροβουνίου CY6000004» και προς τα δυτικά σε απόσταση 1.500μ. βρίσκεται το φράγμα Διπόταμου. Σε απόσταση 300μ. νότια του ΠΕ βρίσκεται το ξωκλήσι της Παναγίας Γαλακτοτροφούσας και βορειοδυτικά σε απόσταση περίπου 120μ. υπάρχει εγκατεστημένο αδειοδοτημένο Φ/Β πάρκο. Επιπρόσθετα και σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν το ΠΕ θα απέχει πέραν των 500μ. από το όριο περάσματος της διέλευσης αποδημητικών πτηνών που έχει καθοριστεί από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας.

Το ΠΕ τοποθετείται στη νότια πλευρά του τεμαχίου μέσα στα όρια των εγκαταστάσεων του Δορυφορικού Σταθμού και θα αποτελείται από 612 Φ/Β πλαίσια δυναμικότητας 540W έκαστο με διαστάσεις 1,13x2,25μ. τα οποία θα τοποθετηθούν σε μεταλλικές βάσεις στήριξης οι οποίες έχουν ήδη στερεωθεί στο έδαφος σε σειρές με τη μέθοδο της πασαλόμπηξης. Κάθε σημείο της πασσαλόμπηξης «σφραγίζει» εμβαδόν γης ίσο με 0,0625τ.μ. Θα τοποθετηθούν επίσης 5 inverters τύπου Sun2000-60KTL-M0(400). Για το ΠΕ θα χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο σύστημα παρακολούθησης, ο υφιστάμενος φωτισμός και η υφιστάμενη περίφραξη. Οι μεταλλικές βάσεις στήριξης των πλαισίων έχουν ήδη τοποθετηθεί.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν από τις καταγραφές που έγιναν στην άμεση περιοχή μελέτης κατά την περίοδο Απριλίου – Μαΐου 2021 μεταξύ άλλων εντοπίστηκαν 26 είδη χλωρίδας όπως Χαρουπιά (*Cerantia siliqua*), Ρασιήν (*Calicotome villosa*), Αγριελιά (*Olea europea*), Πεύκος (*Pinus halepensis*), Σχινιά (*Pistacia lentiscus*) και Μαζίν (*Sarcopoterium spinosum*). Δεν έχουν εντοπιστεί είδη που περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου. Καταγράφηκαν επίσης οι οικότοποι κυρίως του τύπου 5420 (Φρύγανα με *Sarcopoterium spinosum* (Cisto-Micromerietea) της Οδηγίας 92/43 ΕΟΚ και Θερμομεσογειακοί και προ-στεπτικοί θαμνώνες του τύπου 5330 (*Crataegus azarolus*) με κυρίαρχο είδος την μοσφιλιά, (*Genista* sp) με κυρίαρχα είδη το ρασιή, *Calicotome villosa* - (σπάθαλος) και φρύγανα. Για την καταγραφή της πανίδας της περιοχής χρησιμοποιήθηκαν βιβλιογραφικές αναφορές αλλά και απευθείας καταγραφές στην περιοχή μελέτης. Εντοπίστηκαν πέντε (5) είδη θηλαστικών τα οποία είναι κοινά στο μεγαλύτερο μέρος της Κύπρου από τα οποία τα τρία (3) είναι ενδημικά, όπως ο σκαντζόχοιρος (*Hemiechinus auritus dorotheae*), ο λαγός (*Lepus europaeus cypricus*) και η αλεπού (*Vulpes vulpes indutus*). Τέλος στην περιοχή μελέτης καταγράφηκαν 12 είδη ερπετών όπως το Κυπριακό Φίδι (*Hierophis cypriensis/Coluber cypriensis*), θερκό (*Coluber jugularis/Hierophis jugularis*).

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο και επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με την Έκθεση Πληροφοριών που υποβλήθηκε

3.1. Κατά την κατασκευή του έργου

3.1.1. Αποκοπή 4-5 πεύκων και αφαίρεση της αγρωστώδους βλάστησης που φύτευται στο τεμάχιο ανάπτυξης του ΠΕ.

- 3.1.2. Μικρής έκτασης χωματουργικές εργασίες για την εξομάλυνση του εδάφους και την αφαίρεση της υφιστάμενης χλωρίδας.
- 3.1.3. Αύξηση των επιπέδων θορύβου κατά τις εργασίες διαμόρφωσης του χώρου κατασκευής του ΠΕ, τις κατασκευαστικές εργασίες και τη μεταφορά υλικών (πλαίσια-βάσεις) και μηχανημάτων στο εργοτάξιο καθώς και κατά τη λειτουργία τους.
- 3.1.4. Μόνιμη κάλυψη του εδάφους περίπου 15τ.μ. από το δωμάτιο μετρητών και ελέγχου και 38τ.μ. για τα 1220 σημεία πασσαλόμπτυξης.
- 3.1.5. Ημερήσια κατανάλωση νερού περίπου 20 λίτρα για τις κατασκευαστικές εργασίες, την καταστολή της σκόνης, τις ανάγκες των εργαζομένων κλπ.
- 3.1.6. Παραγωγή στερεών και υγρών αποβλήτων από τους εργαζόμενους στο εργοτάξιο.
- 3.1.7. Επιβάρυνση της ατμόσφαιρας από την αύξηση των επιπέδων σκόνης κατά την περίοδο διαμόρφωσης του χώρου του έργου και κατά τη μετακίνηση των οχημάτων προς και από το εργοτάξιο.
- 3.1.8. Επιβάρυνση της οδικής κυκλοφορίας κατά τη μεταφορά υλικών και των μηχανημάτων κατά την κατασκευή και κατά τον τερματισμό λειτουργίας του Φ/Β πάρκου.

3.2. Κατά τη λειτουργία του έργου

- 3.2.1. Χρήση περίπου 1 λίτρου νερού για το πλύσιμο των πλαισίων κατά τη λειτουργία του. Το νερό θα μεταφέρεται με υδροφόρες.
- 3.2.2. Κίνδυνος για τη δημόσια υγεία σε περίπτωση πυρκαγιάς κατά τη λειτουργία του ΠΕ.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον και προτείνονται από τον μελετητή

- 4.1. Συχνή διαβροχή για αποφυγή έκλυσης σκόνης από τα φορτηγά και οχήματα που θα διακινούνται από και προς το εργοτάξιο.
- 4.2. Κατάλληλες κατασκευαστικές ρυθμίσεις για ελαχιστοποίηση των χωματουργικών εργασιών οι οποίες σημειώνεται ότι έχουν ολοκληρωθεί.
- 4.3. Διαχείριση και απομάκρυνση αστικών λυμάτων σε αδειοδοτημένες μονάδες επεξεργασίας και ανακύκλωσης.
- 4.4. Άμεση συλλογή κατασκευαστικών μπόζων και διάθεσή τους σε αδειοδοτημένες μονάδες.
- 4.5. Χρήση άμμου ως προσροφητικού υλικού σε περίπτωση διαρροής λαδιών.
- 4.6. Εκπόνηση και επίβλεψη σχεδίου ασφάλειας και υγείας για όλη την διάρκεια εργασιών στο εργοτάξιο για αποφυγή επαγγελματικών ή άλλων ατυχημάτων.
- 4.7. Περιμετρική δεντροφύτευση του έργου με κατάλληλη χλωρίδα.
- 4.8. Δημιουργία πυροσβεστικών φωλιών για άμεση ανταπόκριση σε περίπτωση πυρκαγιάς.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δ/Ε

6. Διαβούλευση

Τμήμα Δασών: Ο Διευθυντής του Τμήματος Δασών με σχετική επιστολή του με ημερ.05.08.2022 αναφέρει ότι δε φέρει ένσταση στην υλοποίηση του προτεινόμενου έργου νοουμένου ότι θα

συμπεριληφθούν οι σχετικοί όροι που επισυνάπτει για σκοπούς πυροπροστασίας του Κρατικού δάσους Κοκορατζιάς Α που εφάπτεται με το τεμάχιο ανάπτυξης του προτεινόμενου έργου. Οι σχετικοί όροι περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της παρούσας Αιτιολογημένης Διαπίστωσης.

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ): Με σχετική επιστολή ημερ.23.08.2022, η Διευθύντρια του Τμήματος αναφέρει ότι το τεμάχιο ανάπτυξης του έργου δεν εμπίπτει σε Ζώνη Προστασίας Γεώτρησης που το νερό της να προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση ούτε σε Ζώνη Προστασίας Φράγματος που το νερό του προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση. Αναφέρει επίσης ότι η περιοχή του έργου δεν εμπίπτει σε περιοχές Δυνητικού Σημαντικού Κινδύνου Πλημμύρας και βρίσκεται εκτός του ορίου υδατοπρομήθειας της κοινότητας Κοφίνου. Σε ότι αφορά αναπτύξεις από τις οποίες διέρχονται υδατορέματα η πολιτική που ακολουθεί το αρμόδιο τμήμα είναι να αφήνεται Ζώνη Προστασίας στην οποία να μην επιτρέπεται οποιαδήποτε επέμβαση (επιχωμάτωση, εκσκαφή, εκχέρσωση, καταστροφή βλάστησης ή ανέγερση οποιασδήποτε κατασκευής όπως τοίχος αντιστήριξης, περίφραξης κλπ.). Πέραν των πιο πάνω το ΤΑΥ προτείνει όπως εφαρμοστούν οι σχετικοί όροι που προτείνει για την κατασκευή και λειτουργία του έργου οι οποίοι περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της παρούσας Αιτιολογημένης Διαπίστωσης.

Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας: Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας με ηλεκτρονικό μήνυμα του αναφέρει ότι όλο το δίκτυο σύνδεσης του έργου θα πρέπει απαραίτητα να μονωθεί κατάλληλα (retrofitting), για σκοπούς αποτροπής ηλεκτροπληξίας στα πτηνά. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να εφαρμοστούν οι σχετικές προδιαγραφές που τίθενται από την ΑΗΚ, με την οποία η Υπηρεσία του έχει έρθει σε επαφή και έχουν συμφωνήσει τους κατάλληλους τρόπους μόνωσης των καλωδίων και του υπόλοιπου εξοπλισμού υποδομής.

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου και τις θέσεις των εμπλεκόμενων τμημάτων.

Η Περιβαλλοντική Αρχή αφού έλαβε υπόψη τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων που επισυνάπτεται.

Η Περιβαλλοντική Αρχή, με βάση το άρθρο 24(5) του Νόμου, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος και, προτείνει τα χαρακτηριστικά του έργου και/ή τα μέτρα που προβλέπονται για να αποτραπούν ή να προληφθούν επιπτώσεις που σε άλλη περίπτωση θα ήταν σημαντικές και δυσμενείς στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα, εξέτασε τα πιο κάτω κριτήρια:

1. Χαρακτηριστικά του έργου: το έργο αφορά την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 330KW. Κατά το στάδιο της κατασκευής του ΠΕ αναμένονταν παροδικού τύπου περιβαλλοντικές επιπτώσεις με εξαίρεση την αποκοπή 4-5 πεύκων και τη μόνιμη κάλυψη περίπου 15τ.μ. εδάφους από το δωμάτιο μετρητών και ελέγχου.

2. Τοποθεσία του έργου: Χωροθέτηση ΠΕ μέσα στο τεμάχιο που λειτουργεί ο Δορυφορικός Σταθμός Αρχ. Μακάριος ΙΙΙ, σε ζώνη προστασίας Ζ1 (61%) και Ζ3 (39%) με χρήσεις γης της ευρύτερης περιοχής γεωργικές και μικτές γεωργικές και κτηνοτροφικές, χωρίς την παρουσία προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων, και χωρίς την ανάγκη σημαντικών χωματοουργικών εργασιών.

3. Τύπος και χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων επιπτώσεων: Παραγωγή αποβλήτων, θορύβου και σκόνης ιδιαίτερα κατά τις κατασκευαστικές και τις χωματοουργικές εργασίες οι οποίες έχουν ολοκληρωθεί, μεταφορά και φορτοεκφόρτωση υλικών κατασκευής και απελευθέρωση αέριων ρύπων, αύξηση της κυκλοφορίας στην περιοχή τόσο κατά την κατασκευή όσο και κατά τη λειτουργία του ΠΕ. Οι επιπτώσεις μπορούν να τύχουν χειρισμού από τους όρους που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα της παρούσας Αιτιολογημένης Διαπίστωσης.

Μαργαρίτα Φιλίππου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή, 23 Ιανουαρίου 2023
Αρ. Φακ.02.10.011.005.001.002

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 330KW ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΟΥΦΟΡΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΡΧ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΙΙΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΦΙΝΟΥ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ»

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Γενικοί Όροι

1.1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Αιτιολογημένη Διαπίστωση.

1.2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.

1.3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο το Τμήμα Περιβάλλοντος μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος οι οποίοι θα είναι υποχρεωτικοί από τον κύριο του έργου, χωρίς την απαίτηση οποιασδήποτε αποζημίωσης από την Κυπριακή Δημοκρατία.

1.4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.

1.5. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

1.6. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.

1.7. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής να και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(I)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

1.8. Τα στερεά και επικίνδυνα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες κατασκευής και λειτουργίας όσον αφορά τον εξοπλισμό, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με

αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 (Αρ. 185(Ι)/2011) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Διαχείριση Αποβλήτων].

1.9. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.

1.10. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το έργο εφάπτεται με το Κρατικό Δάσος Κακορατζιά Α, για σκοπούς πυροπροστασίας:

- να δημιουργηθεί αντιτυρική λωρίδα πλάτους έξι (6) μέτρων περιμετρικά της ανάπτυξης η οποία να διατηρείται καθαρή από βλάστηση και άλλα εύφλεκτα υλικά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους,
- να εξασφαλίζεται κατάλληλη πρόσβαση σε πυροσβεστικά οχήματα σε όλη την έκταση της ανάπτυξης,
- κατά τους μήνες Απριλίου μέχρι Μάιο να απομακρύνεται η ξηρή παρεδαφιαία βλάστηση από όλη την έκταση της ανάπτυξης.

1.11. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή αμέλειας.

1.12. Να ετοιμαστεί κατάλληλο πρόγραμμα για σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων της παρούσας Αιτιολογημένης Γνωμοδότηση κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας του έργου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

2.1. Να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανάκλασεων και ενοχλήσεων τόσο στον άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις.

2.2. Το έδαφος της περιοχής ανάπτυξης να διατηρηθεί όσο το δυνατόν ασυμπίεστο και ασφράγιστο έτσι ώστε να γίνεται απορρόφηση των όμβριων υδάτων με τη διατήρηση της χαμηλής φυσικής βλάστησης και να μην αυξηθεί ο κίνδυνος πλημμύρας στην περιοχή.

2.3. Να διασφαλιστεί ότι τα εγγεγραμμένα υδατορέματα που διέρχονται στο ανατολικό και δυτικό μέρος του τεμαχίου δεν θα επηρεαστούν με οποιονδήποτε τρόπο αλλά θα παραμείνουν σε λειτουργία για τη διοχέτευση των όμβριων υδάτων της λεκάνης απορροής της ανάντι περιοχής (επισυνάπτεται σχετικός χάρτης). Για το λόγο αυτό να αφεθεί Ζώνη Προστασίας πλάτους πέντε (5) μέτρων από το όριο της εγγεγραμμένης κοίτης του υδατορέματος.

2.4. Όλο το δίκτυο σύνδεσης του έργου να μονωθεί κατάλληλα (retrofitting), για σκοπούς αποτροπής ηλεκτροπληξίας στα πτηνά και να εφαρμοστούν οι σχετικές προδιαγραφές που

τίθενται από την ΑΗΚ, όπως αυτές συμφωνήθηκαν με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας καθώς και οι κατάλληλοι τρόποι μόνωσης των καλωδίων και του υπόλοιπου εξοπλισμού υποδομής.

2.5. Η πρόσβαση στο προτεινόμενο έργο να πραγματοποιείται μέσω του υφιστάμενου εγγεγραμμένου δρόμου που εξυπηρετεί τον δορυφορικό σταθμό.

2.6. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός των χώρων του τεμαχίου του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 [185(Ι)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του.

2.7. Να διασφαλιστεί η εξασφάλιση συμφωνιών με εξειδικευμένους αδειοδοτημένους συλλέκτες για την ορθή διαχείριση των υγρών αποβλήτων που θα προκύψουν κατά το υπόλοιπο της κατασκευής του ΠΕ.

2.8. Απαγορεύεται η αποθήκευση υλικών και μηχανημάτων εκτός του εργοταξίου.

2.9. Να ετοιμαστεί σχέδιο αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών. Σε περίπτωση ατυχήματος κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής, να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές και να εφαρμόζεται το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης.

2.10. Στην τοπιοτέχνηση του περιβάλλοντος χώρου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη χλωρίδας. Να μη χρησιμοποιηθούν χωροκατακτητικά ξενικά είδη.

2.11. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα.

2.12. Ο Εργολάβος να ετοιμάσει Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ) με βάση την παράγραφο 7(1)(α) των Κανονισμών ΚΔΠ159/2011 και τον εκάστοτε τροποποιήσεων τους, που θα συμπεριλαμβάνει και το κόστος της Διαχείρισης των Α.Ε.Κ.Κ. Θα φέρει την πλήρη ευθύνη εφαρμογής του [Κανονισμός 5, Παράγραφος (1)], θα μεριμνά για τη φύλαξη του στο εργοτάξιο και θα το θέτει στη διάθεση των Επιθεωρητών ή άλλων εκπροσώπων του Τμήματος Περιβάλλοντος όποτε αυτό ζητηθεί.

2.13. Ο Εργολάβος στο στάδιο υποβολής της προσφοράς να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Ε.Κ.Κ [Κανονισμός 7, Παράγραφος (2α και 2β)], ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ), που εκδίδεται δυνάμει των Κανονισμών Κ.Δ.Π. 159/2011 και των εκάστοτε τροποποιήσεων τους, με ποινή αποκλεισμού.

2.14 Απαγορεύεται η διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων χωρίς Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης για τα συγκεκριμένα απόβλητα.

2.15. Σε περίπτωση που ο Εργολάβος θα διαχειριστεί ο ίδιος κάποια από τα μη επικίνδυνα απόβλητα (π.χ. μπάζα), υποχρεούται όπως επιπρόσθετα κατέχει εν ισχύ Άδεια Διαχείρισης

Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων, που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(Ι)/2011]) και των εκάστοτε τροποποιήσεων του, για συλλογή και μεταφορά ή/και την επεξεργασία των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που διενεργούνται για την ολοκλήρωση των προνοιών της Σύμβασης αυτής, με ποινή αποκλεισμού.

2.16. Σε περίπτωση που δεν θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει σε κατόχους πιστοποιητικού καταχώρησης στο αρχείο διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή και μεταφορά σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(Ι)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του ή να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου Φορέα που κατέχει τα πιο πάνω προαπαιτούμενα, για τη συλλογή και μεταφορά των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις κατηγορίες του έργου.

2.17. Ο Εργολάβος να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο του Συλλέκτη-Μεταφορέα από την εγκατάσταση που παρέλαβε τα απόβλητα. Τα αντίγραφα να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του έργου ή όποτε τους ζητηθούν.

2.18. Με την ολοκλήρωση του έργου ο Εργολάβος οφείλει να υποβάλει στο Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος τα Έντυπα Αναγνώρισης και Παρακολούθησης της μεταφοράς των αποβλήτων σύμφωνα με το Διάταγμα Κ.Δ.Π. 31/2016.

2.19. Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας εκδήλωσης φωτιάς, έκρηξης ή δημιουργίας περιστατικού ρύπανσης στον αέρα, στο έδαφος ή στα επιφανειακά ή και υπόγεια ύδατα, που μπορούν να απειλήσουν την ανθρώπινη υγεία ή και το περιβάλλον.

2.20. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης. Για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τη δημιουργία σκόνης προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα, όπως:

- Να υπάρχει πρόγραμμα δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Οι εξατμίσεις των μηχανημάτων να είναι στραμμένες μακριά από το έδαφος.

2.21. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου και τακτική συντήρησή τους.
- Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
- Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπετασμάτων όπου είναι δυνατόν.
- Σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.

- Να εφαρμοστεί πρόγραμμα εκτέλεσης των εργασιών κατασκευής και των δρομολογίων των οχημάτων απομάκρυνσης των υλικών, εντός των καθορισμένων ωρών εργασίας.
- Οι εργασίες να γίνονται κατά τη διάρκεια κανονικών ωρών εργασίας.

2.22. Οι ρύποι που εκπέμπονται από τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στο στάδιο της κατασκευής, να μην υπερβαίνουν τα όρια τα οποία προβλέπουν οι περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Νόμοι του 2010 έως 2017 [ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας - www.mlsi.gov.cy, στη διαδρομή Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας/ Νομοθεσία/ Η περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα νομοθεσία/ Νόμος (Αρ.77(Ι)/2010 και 3(Ι)/2017)], και οι σχετικοί Κανονισμός Κ.Δ.Π 327/ 2010 και 37/2017 [ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, στη διαδρομή Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας/ Νομοθεσία/ Η περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα νομοθεσία/ Κανονισμοί/ Αρ.77(Ι)/2010 και 3(Ι)/2017].

2.23. Στους χώρους του εργοταξίου να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(Ι)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του.

2.24. Τα απόβλητα συσκευασίας που θα προκύπτουν να συλλέγονται, να διαχωρίζονται, να αποθηκεύονται προσωρινά και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011 [185(Ι)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του.

2.25. Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου:

3.1. Να τοποθετηθεί κατάλληλη σήμανση και να απαγορεύεται η είσοδος στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο ώστε να ασφαρίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.

3.2. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του έργου. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

3.3. Εφόσον θα γίνεται υγρός καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πλαισίων, να χρησιμοποιείται πιεστικό σύστημα νερού χαμηλής κατανάλωσης.

3.4. Η καταπολέμηση των ζιζανίων να γίνεται με μηχανικά μέσα. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, να γίνεται χρήση ζιζανιοκτόνων τα οποία να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων Νόμου του 2011, καθώς και με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΚΔΠ 93/2018).

3.5. Οποιαδήποτε απόβλητα προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(Ι)/2011] και των εκάστοτε τροποποιήσεων του.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά την αποξήλωση του έργου

4.1. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.

4.2. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:

- Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.
- Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, 2023